

FOCUS · Grècia: a la tercera vegada se'n sortirà?

Després de diversos mesos de dures negociacions entre el Govern grec i els seus creditors internacionals, finalment s'ha arribat a un acord per iniciar un nou programa d'assistència financera, el tercer en cinc anys. És un bon moment per mirar enrere, examinar quins van ser els errors dels rescats anteriors i valorar si es tornen a repetir o no.

Abans d'embarcar-nos en la valoració dels dos primers programes de rescat, cal conèixer les línies mestres del nou. Aquest programa, de tres anys de durada, aportarà 86.000 milions d'euros¹ a les arques gregues. A canvi, el Govern haurà d'implementar un conjunt de reformes per sanejar els comptes públics, canviar el model de creixement del país i, així, recuperar la confiança dels inversors. Aquestes reformes es fonamenten en quatre pilars. El primer persegueix la sostenibilitat del deute públic. Tot i que s'han relaxat els objectius de dèficit fixats perquè siguin més realistes, s'exigeix la implementació de mesures addicionals que busquen reforçar els mecanismes de control, de planificació i d'execució pressupostària. El segon pilar pretén salvaguardar l'estabilitat financera mitjançant un pla per recapitalitzar la banca i neutralitzar els elevats nivells de morositat. El tercer pilar posa l'accent en les reformes estructurals necessàries per reactivar el creixement i la competitivitat. Per aconseguir-ho, no solament emfatitza la necessitat d'optimitzar l'ús dels fons del Banc Europeu d'Inversions,² sinó que planteja programes per incentivar la formació professional, la implementació de les recomanacions pendents de l'OCDE en matèria de competència, l'eliminació de restriccions en les professions regulades, les iniciatives per fomentar l'exportació o el desenvolupament d'un rigorós pla de privatitzacions sota el control d'un fons independent, entre moltes altres mesures. L'últim pilar busca modernitzar l'Estat i les Administracions públiques mitjançant la millora de l'eficiència i la lluita contra la corrupció.

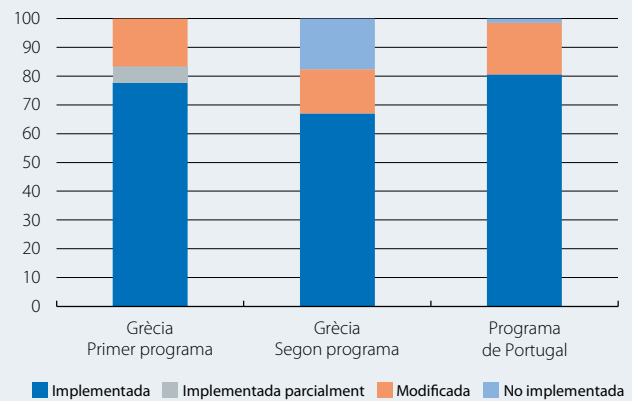
Gràcies al seguiment que l'FMI fa dels programes als quals dona suport econòmic, podem examinar algunes particularitats dels dos primers rescats. En concret, com s'observa al primer gràfic, el gros de les reformes del programa del 2010 anava encaminat a sanejar els comptes públics mitjançant mesures d'ajust fiscal i reformes en les Administracions públiques. Tot i que té sentit, atès que l'elevat nivell de deute públic va ser l'origen de la crisi grega, les reformes per fomentar el creixement a curt termini van quedar relegades a un segon pla (són les classificades com «altres mesures estructurals» al segon gràfic). En canvi, aquesta composició va canviar en el segon rescat, en balancejar-se la necessitat de consolidació fiscal amb la de millorar el

model de creixement del país mitjançant més reformes al mercat de productes i en matèria de competitivitat. No obstant això, l'èxit del segon programa va ser moderat, a causa de la falta de compromís del Govern en l'execució del programa, la qual cosa va provocar retards i que gairebé el 20% de les reformes no s'arribessin a implementar. La comparativa amb Portugal és eloqüent.

El nou programa de Grècia s'assembla al segon en el fet que, sense deixar de banda les necessitats de consolidació fiscal, les reformes estructurals guanyen importància. En aquest marc, el que podria marcar la diferència perquè tingui èxit serà el grau d'implementació. Ara com ara, hi ha indicis clars que fan pensar que el compromís del Govern amb aquest nou programa és ferm. La reelecció de Syriza en els últims comicis li va donar més legitimitat per implementar-lo, malgrat que el seguiment de prop sobre el terreny de les autoritats europees serà clau.

Desglossament de les reformes en funció del grau d'implementació

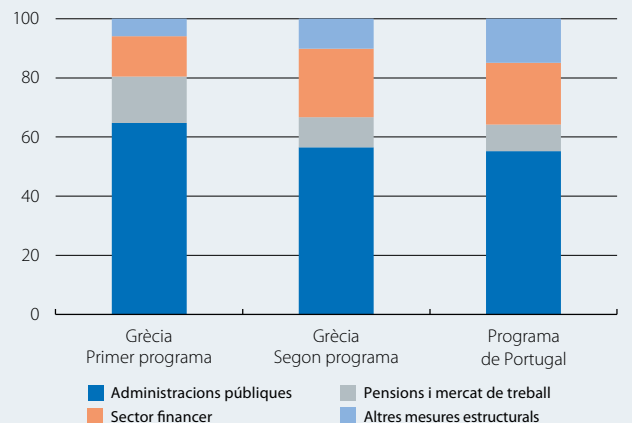
(% sobre el total de reformes)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'FMI (MONA).

Desglossament de les reformes en funció de l'objectiu

(% sobre el total de reformes)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'FMI (MONA).

1. S'inclouen els 25.000 milions d'euros destinats a la recapitalització de la banca.

2. Es destinen a Grècia 35.000 milions d'euros entre el 2014 i el 2020.